

**Wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs
inzake nascholing en applicatie van onderwijspersoneel****NADERE MEMORIE VAN ANTWOORD**

Ontvangen 18 maart 1981

Naar aanleiding van de opmerkingen ter zake van leden van de commissie wil ik opmerken, dat ik met de memorie van antwoord vooral bedoelde in te gaan op het onderhavige wetsontwerp, een voorstel tot wijziging van de Wet op het voortgezet onderwijs inzake nascholing en applicatie van onderwijspersoneel. De vragen met betrekking tot de m.o.-opleidingen werden niet alle concreet beantwoord, omdat in de Tweede Kamer nog geen stemming had plaatsgevonden over de motie-Van Baars/Konings (15 800-VIII, nr. 143) en omdat de rechtspositionele aspecten nog in het Georganiseerd Overleg in behandeling waren. Het spijt me dat ik met name dit laatste niet in de memorie van antwoord heb vermeld.

De leden van de fracties van de P.v.d.A. en de P.P.R. stellen opnieuw de vraag, of het waar is dat een wijziging van het Rechtspositiebesluit WVO in voorbereiding is, waarbij de salariëring van docenten en directeuren van m.o.-opleidingen, als bedoeld in artikel 31 van de Overgangswet WVO, gelijkgetrokken wordt met die van leraren en directeuren van avondschole. Zij verwijzen hierbij ook naar de eerder gestelde nadere vragen.

Nu met ingang van 1 augustus 1980 de m.o.-opleidingen van negen m.o.-opleidingsinstituten als m.o.-opleidingen, uitgaande van acht bevoegde gezagsorganen, zijn ondergebracht in de Wet op het voortgezet onderwijs, is het Rechtspositiebesluit WVO op deze opleidingen van toepassing.

Daartoe behoeft dit besluit niet te worden gewijzigd. Onderbrenging in de WVO betekent dat het onderwijspersoneel voortaan een volledig gegarandeerde rechtspositie bezit, maar uiteraard ook dat de salariëring volgens de WVO-salarisschalen plaatsvindt. De in voorbereiding zijnde wijziging van het Rechtspositiebesluit WVO, waarover het Georganiseerd Overleg inmiddels is afgerond, betreft dan ook niet de toepasselijkheid van het besluit en de gelijktrekking van de salariëring van het betrokken personeel met de salariëring van het personeel van vergelijkbare WVO-opleidingen, maar de nadere regeling van overgangsrecht en de toekenning van taakeenheden. Een belangrijk onderdeel van dit overgangsrecht betreft het verlenen van een tijdelijke toelage, die geleidelijk in vier jaarlijkse termijnen zal worden afgebouwd. Anders dan de vragenstellers menen, maakt deze toelage wel deel uit van de pensioengrondslag. Met betrekking tot de toekenning van taakeenheden wil ik er nog op wijzen, dat de toekenning van deze extra ruimte aan de m.o.-opleidingen een afwijking van het huidige Rechtspositiebesluit WVO inhoudt, omdat het overige parttime onderwijs dit niet kent. Zoals hierboven reeds is gezegd, is over deze materie overleg gevoerd in het Georganiseerd Overleg.

Dezelfde leden stellen opnieuw de motie-Van Baars/Konings aan de orde. Zoals bekend, is deze motie intussen ingetrokken. Toch wil ik thans niet nalaten hierop nog nader in te gaan. In de memorie van antwoord heb ik reeds opgemerkt dat het niet duidelijk was of deze motie zou worden gehandhaafd, en zo ja, of zij zou worden aanvaard. Tijdens de gedachtenwisseling in de Tweede Kamer heb ik uiteengezet waarom ik de Wet op het voortgezet onderwijs een betere basis voor de m.o.-opleidingen vind dan de Experimentenwet onderwijs. De motie-Van Baars/Konings kwam dus niet overeen met het door mij gevoerde beleid. Met betrekking tot de gevolgen en de uitvoerbaarheid van deze motie heb ik in de memorie van antwoord eveneens reeds een opmerking gemaakt. Ik wil dit nu iets uitgebreider doen. Het aannemen van de motie zou niets veranderen aan de wettelijke bekostigingsbasis van de m.o.-opleidingen, te weten artikel 75, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

Op grond van deze motie zou de minister ook niet de bekostiging ex artikel 75, eerste lid, WVO kunnen beëindigen. Deze beëindiging is slechts mogelijk indien de m.o.-opleidingen niet langer in een behoefte zouden voorzien – wat niet het geval is –, of indien de instituten zelf van aanspraak op verdere bekostiging zouden willen afzien. De motie als zodanig zou de minister ook niet de verzoeken (inclusief experimenteerplannen enz.) ter hand stellen van de instituten om bekostiging krachtens de Experimentenwet onderwijs van experimenteel onderwijs dat valt buiten de kaders van de afzonderlijke onderwijswetten. En slechts op basis van dergelijke verzoeken kan de minister beslissen. De motie zou derhalve in feite niet meer betekenen dan een uitnodiging aan de minister om de m.o.-instituten te polsen over hun eventuele bereidheid dergelijke verzoeken in te dienen.

Ik heb geen aanleiding om te veronderstellen dat de m.o.-instituten deze bereidheid hebben. Integendeel, de instituten hebben – overeenkomstig het ter zake gestelde in het advies van de Gemengde Werkgroep m.o.-opleidingen – verzocht om bekostiging krachtens de Wet op het voortgezet onderwijs. Daarmee hebben zij zelf uitgesproken dat hier geen sprake is van experimenteel onderwijs dat valt buiten de kaders van de Wet op het voortgezet onderwijs. Deze uitspraak is vervolgens nog bevestigd, doordat de bekostiging krachtens de WVO op 1 augustus 1980 daadwerkelijk een aanvang heeft genomen. Het is dus moeilijk om thans alsnog tot de conclusie te komen dat het gaat om onderwijs waarvoor de toepassing van de Experimentenwet onderwijs is bedoeld.

In antwoord op de volgende opmerking van de leden van de fracties van de P.v.d.A. en de P.P.R. merk ik op dat ik herhaaldelijk aandrang heb uitgeoefend tot samenwerking tussen initiële opleidingen en SBD's en dus geen afwachtende houding heb aangenomen. Gegeven het uitgangspunt dat de verantwoordelijkheid voor de nascholing bij de initiële opleidingen zelf berust, is er voor de minister geen grote ruimte voor het treffen van structurele maatregelen die de samenwerking bevorderen. De wenselijkheid van de samenwerking onderschrijf ik, met name daar waar het gaat om nascholing van onderwijsgeevenden voor het basisonderwijs. In de overheidscontractgebonden sector van de nascholing kan de minister meer gerichte maatregelen treffen. Zo is bijvoorbeeld in verband met de IVB-cursus als voorwaarde gesteld, dat de PA/OK-combinaties een samenwerking aangaan met de SBD's (tenzij dat redelijkerwijs als onmogelijk moest worden beschouwd).

Dezelfde leden maken nog een opmerking over mijn standpunt om de nascholings- en applicatie-activiteiten niet bij uitsluiting te verbinden aan de dagopleidingen. De door mij gehanteerde argumenten konden hen niet overtuigen door gebrek aan feitelijke gegevens. Daarom vragen zij nadere gegevens over het dagelijks werk van de docenten aan de parttime opleidingen. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat deze leden de door mij in de memorie van antwoord gegeven argumentatie niet volledig hebben verstaan. De daar genoemde wisselwerking tussen de praktijk van het onderwijs waarvoor de initiële opleiding opleidt, en de initiële opleiding heeft geen betrekking op de eventuele omstandigheid dat docenten van een initiële

le opleiding tevens leraar zijn in het onderwijs waarvoor die opleiding opleidt, maar op het structurele feit dat zij die nascholing ontvangen aan een initiële opleiding, in het algemeen leraar zijn in het onderwijs waarvoor die opleiding opleidt. Deze wisselwerking vormt een belangrijke reden om de nascholing aan de initiële opleiding te verbinden en in dit opzicht is er geen verschil tussen de parttime en de dagopleidingen. Overigens kan ik omtrent het dagelijks werk van de docenten aan de m.o.-opleidingen wel informatie verschaffen, zij het zeer globale. Het merendeel vervult een functie in het wetenschappelijk onderwijs, aan een nieuwe lerarenopleiding of aan een school voor voortgezet onderwijs. Het aantal docenten daarvan, verbonden aan een instelling van w.o. of aan een NLO, is vrijwel gelijk aan het aantal docenten daarvan, verbonden aan een andere school voor voortgezet onderwijs.

Er zijn uiteraard verschillen tussen de m.o.-opleidingen en de universitaire opleidingen. Maar anders dan de leden van de aan het woord zijnde fracties, vermag ik niet in te zien, waarom daarvan het gevolg zou moeten zijn dat de nascholing, verzorgd door de universitaire opleidingen, in de eerste plaats zou moeten zijn gericht op docenten aan initiële opleidingen. Zoals ik reeds in de memorie van antwoord heb opgemerkt, is de zogenaamde eerste-graadssector aanzienlijk uitgebreider dan deze initiële opleidingen. Met name vermag ik niet in te zien, waarom in dit opzicht de docenten aan andere instellingen van hoger beroepsonderwijs een andere positie zouden innemen dan de docenten aan initiële opleidingen. De strekking aan de hieraan gekoppelde opmerking over de tweefasenstructuur ontgaat mij. Hoe dan ook, mijn beleid met betrekking tot de nascholing en met betrekking tot de m.o.-opleidingen is niet gekoppeld aan het wetsontwerp over de tweefasenstructuur. Overigens is het daarmee uiteraard niet in strijd.

Ten slotte vragen de leden van de fracties van de P.v.d.A. en de P.P.R., op welke wettelijke maatregelen de mening van de minister berust dat de nascholing behoort tot de taak van het onderwijspersoneel, en wat de minister verstaat onder «aangepaste wijze» als vermeld in de laatste zin van de memorie van antwoord. Het antwoord op de eerste vraag luidt: dit is vastgelegd in het Rechtspositiebesluit WVO. De tweede vraag heeft betrekking op het aanmoedigen van de deelname aan nascholingsactiviteiten, met name door die activiteiten op aangepaste wijze te organiseren. Hieraan kan op verschillende manieren vorm worden gegeven. Ik geef een aantal voorbeelden, waaruit duidelijk wordt waaraan ik daarbij denk:

- het laten plaatsvinden van een deel van de nascholingsactiviteiten in de vorm van praktijkopdrachten in de school;
- het zorgen voor een goede geografische spreiding van de nascholingsactiviteiten;
- het zorgen voor aangepaste tijdstippen waarop de activiteiten worden georganiseerd;
- het regelen van de inschrijving voor nascholingsactiviteiten via het deelnameplan van de school, waardoor het deelnemen aan nascholing een duidelijk onderdeel wordt van de verdeling van de werkzaamheden binnen de school;
- het aanpassen van het lesrooster.

De Minister van Onderwijs en Wetenschappen,
A. Pais